

ภาคผนวก

ตารางเปรียบเทียบ

ในส่วนของกฎหมายว่าด้วยการใช้ตรวน และสิทธิของผู้ต้องขังของประเทศไทยกับต่างประเทศ สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง กฎเกณฑ์ของสหประชาชาติ กฎหมายของประเทศไทย ประเทศญี่ปุ่น สหราชอาณาจักรอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ผลปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ประเด็น	ญี่ปุ่น	สหราชอาณาจักรอังกฤษ	สหรัฐอเมริกา	ประเทศไทย
การปฏิบัติตามมาตรฐาน UN.	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การตรวจสอบการทำงาน ของเจ้าหน้าที่	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การกระทำทรมาน	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้	ไม่มีการใช้
การคุ้มครองสิทธิ	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
สวัสดิการ	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
ระบบพวกฟ้อง	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การลงโทษเยียนติ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
การประหารชีวิต	มีการใช้	ไม่มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การรับเรื่องร้อง ทุกข์	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
การใช้เครื่อง พันธนาการ (ตรวน)	มีการใช้	มีการใช้	มี (บางประเภทความผิด)	มีการใช้
การใส่ตรวนออก นอกเรือนจำ	มีการใช้	มีการใช้	ไม่มีการใช้	มีการใช้
การยกเลิกการตี ตรวน	ไม่มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	ไม่มีการใช้
คืนคนดีผู้สังคม	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้
พ.ร.บ.ราชทัณฑ์	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้	มีการใช้

หมายเหตุ : ในทางปฏิบัติของแต่ละประเทศจะมีมาตรการในการใช้อาจจะแตกต่างไปจากตารางนี้ก็ได้ เช่น การทรมานผู้ต้องขังหรือนักโทษ อาจยังมีใช้อยู่ในบางประเทศแต่การจะออกมายอมรับว่ามีนั้น จะขัดกับหลักสนธิสัญญาของ UN. ว่าด้วยการทรมาน จึงไม่มีประเทศใดออกมายอมรับยกเว้นประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งยังมีการทรมานด้วยการเยียนตินักโทษ หรือตัดมือผู้กระทำความผิดในคดีลักทรัพย์ หากจับได้เจ้าหน้าที่ของเขาจะตัดข้อมือกันตรงนั้นเลย ไม่ต้องรอให้ศาลตัดสิน เพราะเป็นกฎหมายของประเทศเขาในเรื่องนี้ทั่วโลกรู้ดี

ภาพประกอบคำบรรยายในการตีตรวนนักโทษ

ภาพที่ 1

" ตรวน " เป็นเครื่องพันธนาการชนิดหนึ่ง ซึ่งสามัญชนมักเรียกว่า "โซ่" ที่ปลายตรวนทั้งสองข้างมีวงแหวนติดอยู่ เพื่อให้สวมข้อเท้าหรือข้อมือของนักโทษ ระยะห่างจากวงแหวนข้างหนึ่งถึงวงแหวนอีกข้างหนึ่งยาวที่สุด 75 ซม. ส่วนเส้นผ่าศูนย์กลางของตรวน และลูกโซ่ ระหว่างวงแหวนมีแตกต่างกันหลายขนาด

ในสมัยปัจจุบันการใช้ตรวนเป็นเครื่องพันธนาการ กำหนดไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ออกตามความมาตรา 58 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2541) ข้อ 26

ที่มา: สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 2 ภาพตราหน้าล่าง

ที่มา : สำนักทันตวิทยา กรมราชทัณฑ์

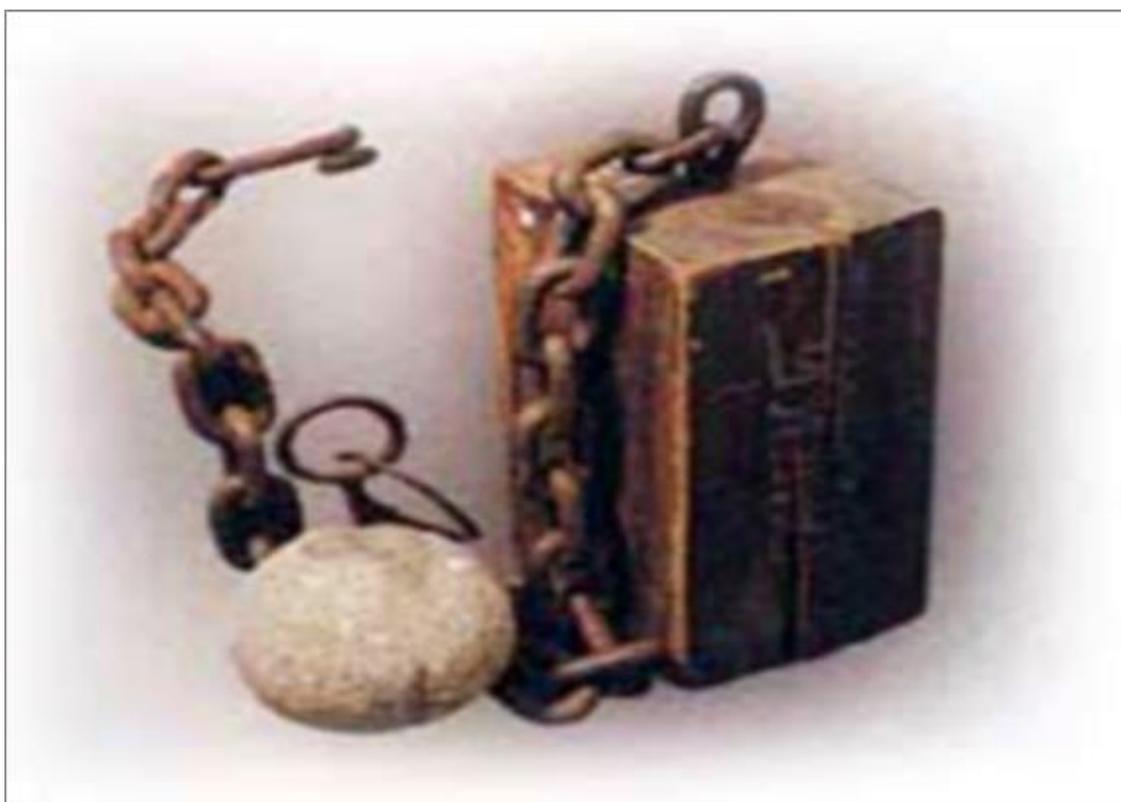
ภาพที่ 3 เป็นเครื่องพันธนาการข้อเท้า

เครื่องพันธนาการข้อเท้าทั้งสองข้างของนักโทษ มีลักษณะเป็นเหล็กท่อนวางระหว่างแข้ง ปลายมีวงแหวนสำหรับใส่ข้อเท้าทั้งสองข้าง ทำให้ขาางเดินไม่สะดวก ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า เริ่มใช้ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา รามจุลศักราช 796 (พ.ศ.1978) โดยกฎหมายพระอัยการขบถศึกเล็กใช้ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 5) โดยกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 (พ.ศ.2451) เป็นเครื่องพันธนาการ ที่ใช้สำหรับนักโทษ หรือผู้ร้ายสำคัญเมื่อเวลาขึ้นห้องขังหรือเรือนนอนเพื่อป้องกันการหลบหนีหรือก่อการร้าย ลักษณะเป็นเหล็กเส้นยาว ขวางตลอดแนวห้องนอนติดกับไม้กระดาน พื้นห้องปลายด้านหนึ่งสลักกุญแจเพื่อไขคั้งท่อนเหล็กออกมา ร้อยเข้าไปในตรวนข้อเท้านักโทษ เวลานอนตอนกลางคืน ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าเริ่มใช้แพร่หลายสมัยต้นกรุงศรีอยุธยา เลิกใช้เด็ดขาด สมัยกรุงรัตนโกสินทร์แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 4 สมอบก

สมอบก ทำด้วยไม้เนื้อแข็ง ที่มีน้ำหนักมาก ตรึงด้วยโซ่ปลาย โซ่มีวงแหวนวงเดียวไว้สวมข้อเท้านักโทษที่ทำผิดวินัยเรือนจำ หรือผู้มีนิสัยคือด้าน นักโทษผู้ถูกใส่สมอบกต้องตากแดดตากลมอยู่กับที่หากจะเคลื่อนไหว จะต้องยกขอนไม้แก่นที่หนักติดตัวไปด้วย ปัจจุบันเหลืออยู่ 1 อัน เก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นอกจากนี้ยังปรากฏเครื่องพันธนาการที่มีลักษณะการใช้งานคล้ายคลึงกับสมอบก

ที่มา : สำนักทันตวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 5 เหล็กครอบเอวหรือโซ่บ้านเอว

ทำด้วยเหล็ก เป็นรูปทรงกลม ขนาดของวงกลมพอสวมใส่ที่เอวนักโทษ ได้ที่ปากเหล็กทั้งสองข้างมีรูเพื่อใส่ สลักย้ำ ให้ติดกันแน่น บางครั้งอาจมีโซ่ล่ามจากเหล็กครอบเอว ไปติดกับโซ่พวงคอและตรวนข้อเท้าด้วย ตามหลักฐานไม่ได้กำหนดว่าจะใช้กับผู้ต้องขังประเภทใด แต่สันนิษฐานว่าน่าจะใช้เพื่อป้องกันการหลบหนีและก่อการร้าย ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนเป็นผ้ารัดเอวกันหมดแล้วแทนเหล็ก จะได้ไม่ทำให้เกิดบาดแผล

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 6 โഴ้พวงคอ

ลักษณะเป็นห้วง หรือวงแหวนสวมคอผู้ต้องโทษ มีโซ่ล่ามที่ข้อเท้าปลายโซ่มีวงแหวนสำหรับสวมกับตรวน สำหรับผู้ต้องโทษคดีอุกฉกรรจ์ หรือนักโทษประหารชีวิต พวงคอ สำหรับใช้แก่นักโทษที่ถูกใส่ตรวนอยู่แล้ว แต่ยังไม่เป็นที่ไว้ใจที่จะให้อยู่โดยลำพัง จึงต้องให้สวมพวงคอไว้ด้วยพวงละ 2 คน คือใช้ห้วงเหล็กเส้นขนาดราว 3-4 หุน สวมคอนักโทษไว้ 2 คน และใช้โซ่ยาวราว 2 เมตร มัดปลายโซ่ทั้งสองข้างคล้องติดกับห้วงคอนักโทษคนละข้างติดกันเป็นคู่เรียกว่า "สวมพวงคอ" อยู่ด้วยกันเป็นคู่ๆ เวลากินและนอนตลอดจนการทำงาน เช่น เลื่อยไม้ ก็ต้องทำด้วยกัน ถ้ายังไม่มีความดีก็ให้สวมห้วงคอและสายโซ่ไว้แต่คนเดียวก่อนต้องหิ้วโซ่ประจำตัวอยู่เสมอ จนกว่าจะมีคู่ได้ จึงจะให้รวมในพวงเดียวกัน

ภาพที่ 7 ภาพการใส่เครื่องพันธนาการต่างๆ

3) ขนาดที่ 3 วัดเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กวงแหวน 17 มิลลิเมตร ไซ้ระหว่างวงแหวนของตรวนมีความยาวไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร และไม่เกิน 70 เซนติเมตร มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดเส้นผ่าศูนย์กลางเหล็กสำหรับขนาดที่ 1 ไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร

2. กุญแจมือ ให้เป็นไปตามแบบและขนาดซึ่งกรมราชทัณฑ์กำหนดไว้

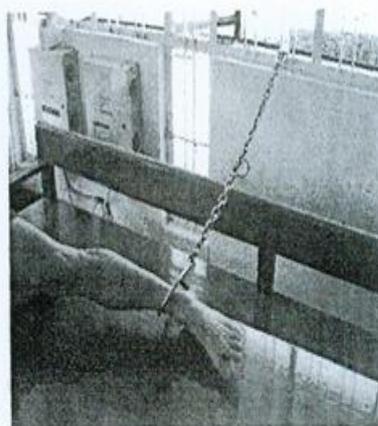
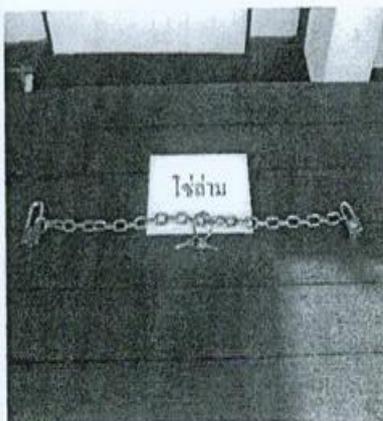
3. กุญแจเท้า ให้เป็นไปตามแบบที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ เว้นแต่ขนาดไซ้ระหว่างกุญแจเท้าทั้งสองข้างต้องมีความยาวไม่น้อยกว่า 38 เซนติเมตร และไม่เกิน 50 เซนติเมตร กับให้มีขนาดของลูกโซ่ซึ่งวัดผ่านศูนย์กลางเหล็กไม่เกิน 4.75 มิลลิเมตร

ที่มา : ส่วนมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง สำนักทัณฑ์วิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 8 ภาพโซ่ล่าม

4. โซ่ล่าม ให้มีขนาดตามที่กำหนดไว้สำหรับตรวจขนาดที่ 1 และ 3

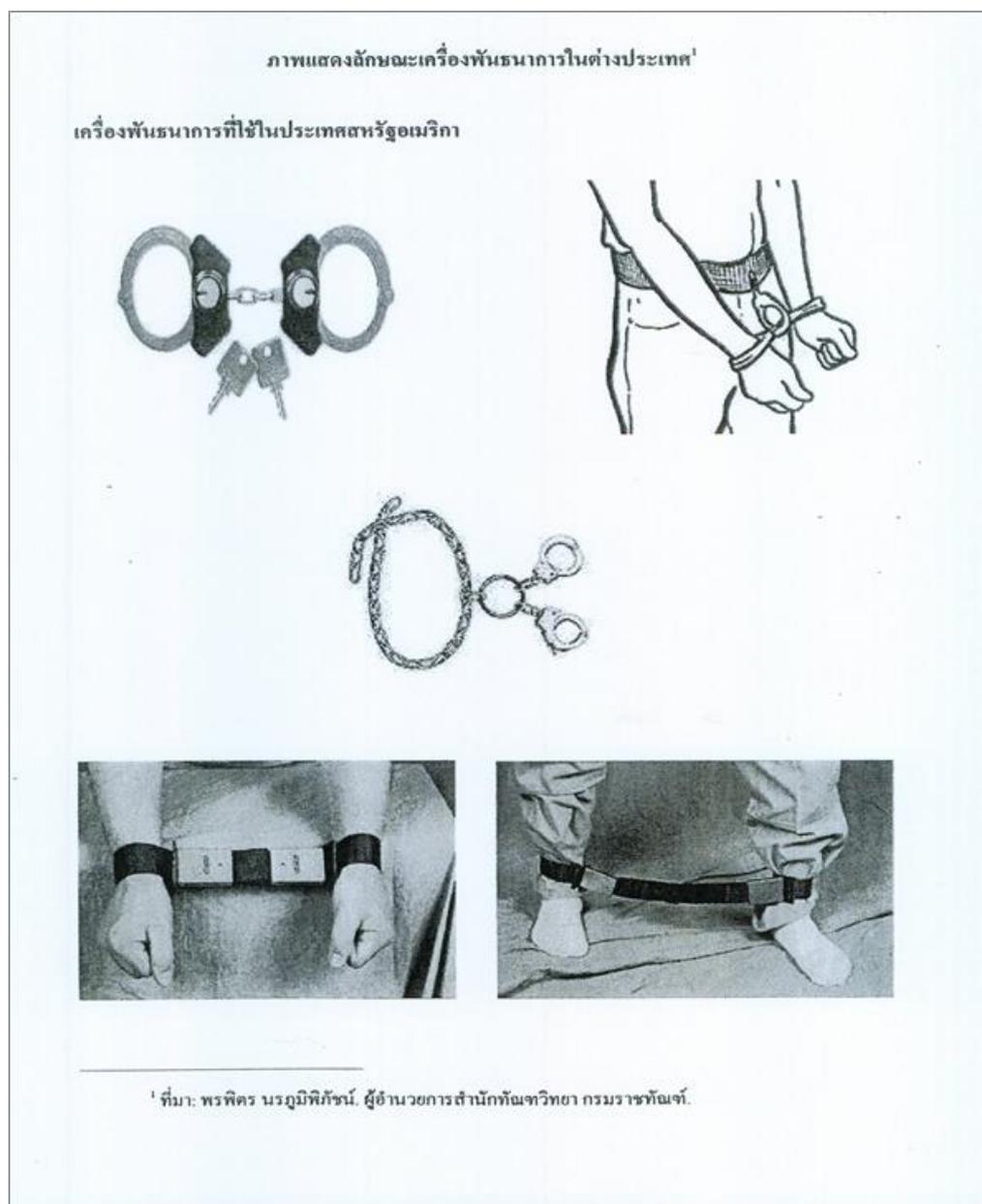

การใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังนั้น โดยปกติให้ใช้ตรวจขนาดที่ 1 หรือขนาดที่ 2 หรือกุญแจเท้า เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือศาลได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุกผู้ต้องขังนั้นตั้งแต่สามปีขึ้นไป หรือเป็นผู้ต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์ จะใช้ตรวจขนาดที่ 3 ก็ได้

เมื่อมีเหตุน่าเชื่อว่าผู้ต้องขังจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายผู้อื่น และเห็นว่าไม่มีทางอื่นที่จะป้องกันได้ดีกว่า ให้ใช้กุญแจมือหรือโซ่ล่ามเพิ่มนอกจากตรวจหรือกุญแจเท้าได้ ในกรณีที่ต้องนำตัวคนต้องขังหรือคนฝากไปนอกเรือนจำ ถ้าจะใช้เครื่องพันธนาการ ให้ใช้กุญแจมือ เว้นแต่คนต้องขังในคดีอุกฉกรรจ์จะใช้ตรวจหรือกุญแจเท้าก็ได้

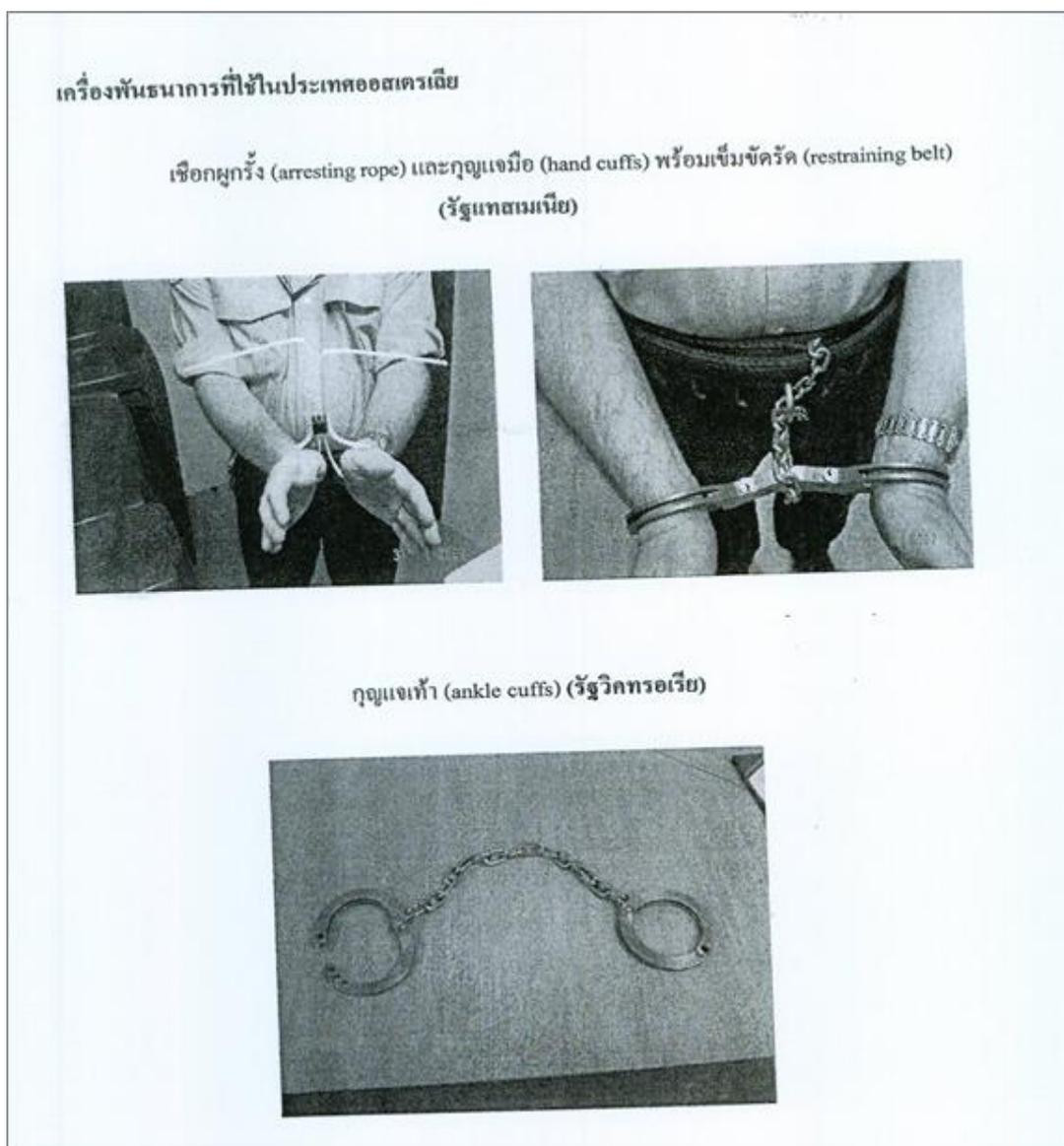
ที่มา: ส่วนควบคุมผู้ต้องขัง สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 9 ภาพเครื่องพันธนาการต่างประเทศ

ที่มา : สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 10 การใส่เครื่องพันธนาการของประเทศออสเตรเลีย

ที่มา: สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

ภาพที่ 11

INSTRUCTIONS: With restrained person's hands cuffed, wrap the belt around the waist. The double loop belt section should be placed between the two hook belt sections. Then simply close the belt handcuff on the center section of handcuffs on the person.

Secure waist belt with a padlock through slots for extra security.

NOTE: Do not use for prolonged periods of time.

ที่มา : สมาคมเจ้าหน้าที่ตำรวจของอังกฤษ เวลส์และไอร์แลนด์เหนือ คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานของ กุญแจมือ